

MIKÄ UHKAA SAIMAANNORPPAA?

Hanne Kosonen

KALANPYYDYKSET

Tietyt kalanpyydykset voivat koitua norppien kohtaloksi, jos ne jäävät niihin kiinni. Varsinkin kalaverkot ovat norpille vaarallisia. Onget, pilkit, vieheet ja kapeanieluiset katiskat ovat norppaturvallisia.

ILMASTONMUUTOS

Talvisin on nyt usein lämpimämpää ja vähemmän lunta kuin ennen. Siksi norppien pesintä vaikeutuu. Ihmiset auttavat norppia kolaamalla apukinoksia ja kehittelemällä keinopesiä.

Hanne Kosonen

IHMISTEN AIHEUTTAMA MELU JA HÄIRIÖ

Norpat ovat arkoja eläimiä. Niiden pitää saada pesiä ja olla kivillä ilman häirintää. Turhaa meteliä ja liikkumista norppa-alueilla pitää välttää, etenkin moottori-ajoneuvoilla. Norppia voi kiikaroida kauempaa.

Hanne Kosonen

NORPPIEN PIENI MÄÄRÄ

Saimaannorppia on vielä vähän, ja ne elävät osittain erillään toisistaan pieninä osajoukkoina eri puolilla isoa Saimaa-järveä. Yllättävät tekijät ja sattuma, kuten leviävät taudit, voivat uhata saimaannorppia.

Pekka Sarkanen

SAIMAANNORPPA – YKSI MAAILMAN HARVINAISIMMISTA HYLKEISTÄ

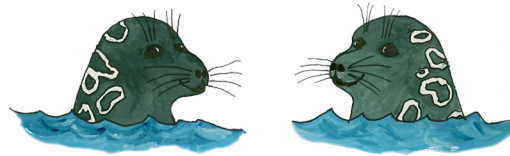

Eero Korhola

Saimaannorpat elävät ainoastaan Suomessa Saimaa-järvellä. Norpat ovat jakautuneet eri puolille Saimaata pienemmiksi ryhmiä, ja ne elävät samoilla alueilla vuodesta toiseen.

Norpat viettävät suurimman osan elämästään veden alla. Ne voivat olla sukelluksissa noin 20 minuuttia, ennen kuin niiden täytyy tulla hengittämään pinnalle. Kuutit myös usein nukkuvat veden alla lyhyissä pätkissä.

Lue lisää: sl.fi/saimaannorppa

TIESITKÖ?

Saimaannorpan sukulaiset, **laatokannorpat**, elävät Venäjällä Laatokka-järvellä. Ne ovat hieman saimaannorppaa pienempiä. Niitä on huomattavasti enemmän kuin saimaannorppia, mutta nekin ovat uhanalaisia.

Toinen sukulainen, **itämerennorppa**, elää nimensä mukaan Itämerellä. Se on maailman pienin hyljelaji. Itämerennorppa on silmälläpidettävä norpan alalaji.

Esite on julkaistu Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa (Our Saimaa Seal LIFE, LIFE 19 NAT/FI/000832), joka on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Piirroksat: Kaarina Tiainen. Tekstit: Jannika Paananen. Taitto ja norpantunnistus-piirros: Hanne Kosonen. Suomen luonnonsuojeluliitto ry, 2023.

Erittäin uhanalainen SAIMAANNORPPA

Juha Taskinen

Suomen luonnonsuojeluliitto

MISTÄ TUNNISTAA SAIMAANNORPAN?

KORVAT .....
joilla kuulee hyvin,
ei korvalehtiä

SUURET RUSKEAT SILMÄT
joilla näkee hyvin veden alla,
pinnalla ei näe kovin hyvin

TUUHEAT VIKSET
toimivat tunto-
aistina ja aistivat
kalojen liikkeitä
veden värähtelyistä

**PIENET JA
TERÄVÄT HAMPAAT**
joilla tarttuu kaloihin,
ei pureskele vaan
nielee kalat
kokonaisina

**ETURÄPYLÄT JA
NIIDEN KYNNET**
ovat apuna
pesän ja avantojen
kaivamisessa

**TURKIN
KIEHKURAKUVIOT**
ovat yksilöllisiä
kuin ihmisillä
sormenjäljet

TAKARÄPYLÄT
ovat vahvat ja
antavat uudessa
kovan vauhdin

PULLEA OLEMUS
sillä paksu ihonalainen
rasva- eli traanikerros
toimii toppatakin lailla
lämmikkeenä

LYHYT HÄNTÄ

SAIMAANNORPPA (*Pusa hispida saimensis*) NUMEROIN

- kanta noin **430–440** yksilöä [v. 2022]
- lisääntymiskykyisiä naaraita noin **120** yksilöä [v. 2021]
- elää keskimäärin **20** vuotta
- aikuisen norpan pituus keskimäärin **130–145** cm
- aikuisen norpan paino keskimäärin **50–90** kiloa
- vastasyntyneen kuutin paino **4–5** kiloa
- aikuinen syö kalaa noin **1 000** kg vuodessa

MILLAINEN ON SAIMAANNORPAN VUOSI?

Syksyn tullen norpat alkavat syödä paljon kalaa, jotta traani paksuntuu talveksi. Norpan herkkua ovat pikkukalat kuten muikku, kuore, ahven, särki ja kiiski.

Syksy on norpalle mukavaa aikaa, sillä liikenne Saimaalla on vähentynyt ja säät viilenevät.

Kalaverkot voivat varsinkin kesällä, mutta myös muulloin, koitua norppien kohtaloksi, jos ne jäävät niihin kiinni.

Kesällä norpat viettävät suurimman osan ajastaan vedessä.

Kesän alussa kuutit aloittavat itsenäisen elämän. Silloin niiden on selvittävä jo yksin.

Talvella norppia ei juuri näe. Norpat viettävät aikaa vedessä jään alla ja tekevät jäähän hengitysavantoja.

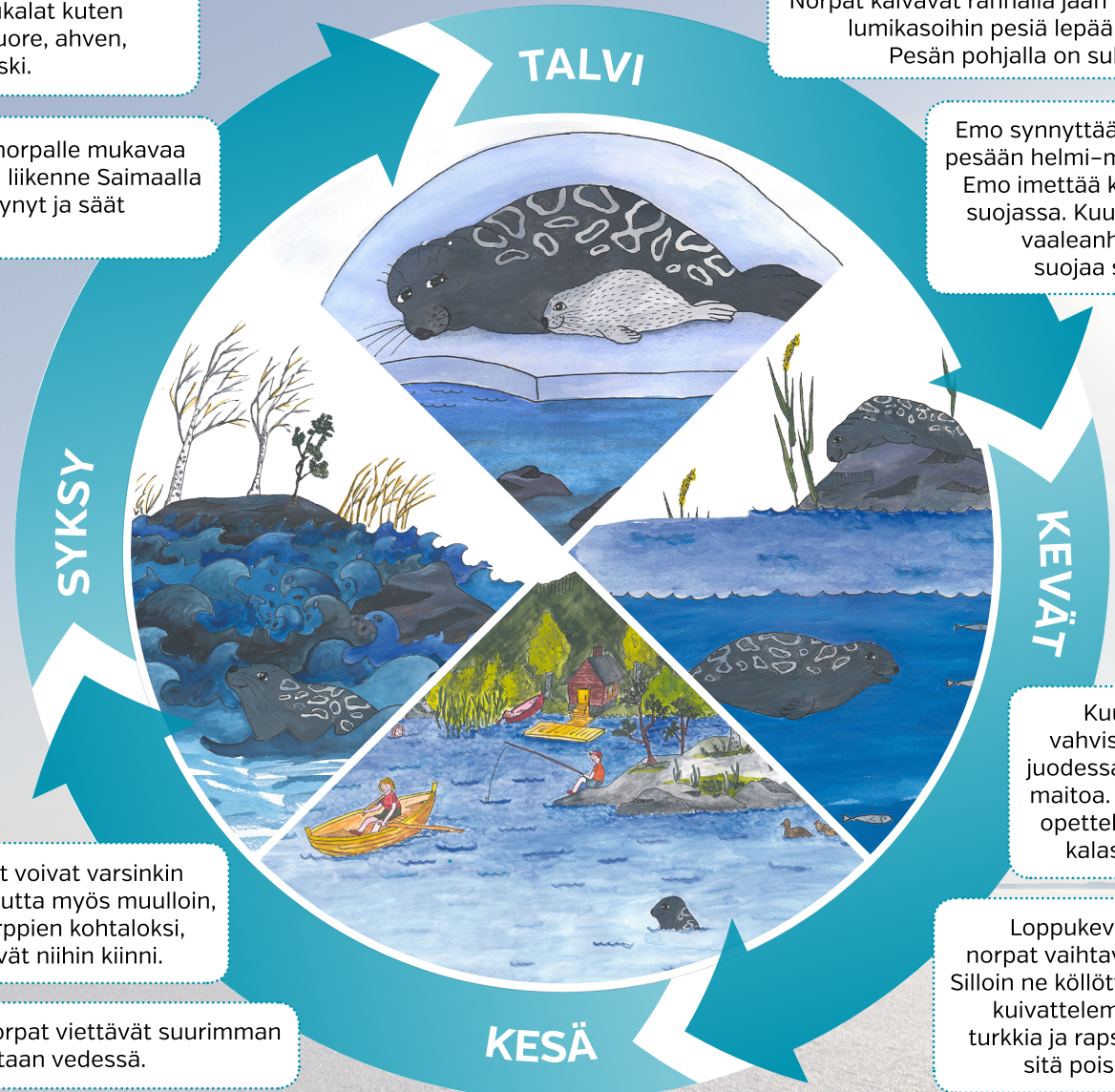
Norpat kaivavat rannalla jään päällä oleviin lumikasoihin pesiä lepäämistä varten. Pesän pohjalla on sukellusavanto.

Emo synnyttää kuutin lumi-pesään helmi-maaliskuussa. Emo imettää kuuttia pesän suojassa. Kuutin pörröinen vaaleanharmaa karva suojaa sitä kylmältä.

Kuutti kasvaa ja vahvistuu nopeasti juodessaan rasvaista maitoa. Vähitellen se opettelee uimaan ja kalastamaan itse.

Loppukevällä aikuiset norpat vaihtavat karvansa. Silloin ne köllöttelevät kivillä kuivattelemassa vanhaa turkkia ja rapsuttelemassa sitä pois uuden tieltä.

Karvanvaihtoaikaan aikuiset norpat paastoavat eli eivät syö paljoa.

Saimaannorppa

Olen lumen ja pakkasen ystävä.

JUHA TASKINEN

Suomen Luonnonsuojeluliitto

Juliste on julkaistu Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa (Our Saimaa Seal LIFE, LIFE 19 NAT/FI/000832), joka on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.